

ร.มว.ศธ.มอ.บ.โย.บาย.การ.อา.ชีว.ศีกษา.ภาค.รัฐ-เอก.ชน

● นำเสนอเมื่อ 3 ธ.ค. 2558

พล.อ.ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอ.บ.โย.บาย.การ.อา.ชีว.ศีกษา ในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559 ครั้งที่ 1/2559 เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2558 ที่หอประชุมวิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี ตำบลบางพูน อำเภอเมืองปทุมธานี โดยมี พล.อ.สุทัศน์ กาญจนานนท์กุล ที่ปรึกษา ร.มว.ศีกษาธิการ, ผู้บริหารสวนกลาง, ผู้บริหารสถานศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) 424 คน และผู้บริหารสถานศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) 490 คน เขาร่วมการประชุมในครั้งนี้

ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กล่าวรายงานการจัดการประชุมว่าเป็นการประชุมรวมผู้บริหารสถานศึกษาของภาครัฐและเอกชน เพื่อรับนโยบายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นครั้งแรก ซึ่งในปัจจุบันมีสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวม 892 แห่ง จัดการศึกษาให้กับนักเรียนนักศึกษาประมาณ 1 ล้านคน ผลิตกำลังคนในทุกสาขาอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนของภาคเอกชนและตามนโยบายของรัฐบาล โดยการประชุมร่วมกันในครั้งนี้จะเป็นการเริ่มต้นการสร้างความเป็นเอกภาพด้านการอาชีวศึกษาของประเทศที่จะได้รวมพลังขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล

ทั้งนี้

ผู้เข้าร่วมประชุมจะได้รับฟังบรรยายเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และข้อเสนอแนะด้านการอาชีวศึกษาจากประธานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ตลอดจนผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมีการหารือถึงการรวมอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชนในช่วงท้ายของการประชุมด้วย

ร.มว.ศีกษาธิการ

กล่าวแสดงความรู้สึกยินดีที่ได้พบปะกับผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในครั้งนี้ ซึ่งต้องการมายานโยบายการทำงานของอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เพราะที่ผ่านมากกระทรวงศึกษาธิการมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ สอศ. ที่สามารถขับเคลื่อนงานไปตามทิศทางที่รัฐบาลและเอกชนต้องการได้เป็นอย่างดีแล้ว

ขณะนี้ กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินนโยบายที่สำคัญเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา คือ การรวมอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชนเข้าด้วยกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การดำเนินงานอาชีวศึกษาทั้ง 2 ส่วนก้าวไปพร้อมกัน มีความเชื่อมต่องานมากขึ้น ทั้งการเชื่อมต่องาน สอศ. กับ สช. และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอาชีวศึกษาเอกชนมีจุดประสงค์เพื่อดำเนินธุรกิจทางการศึกษา แต่ยืนยันว่าเราก็ยังต้องช่วยเหลือกัน เพราะเอกชนสามารถแบ่งเบาภาระรัฐในการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงขอให้ทุกฝ่ายไม่มีอคติซึ่งกันและกัน เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

ในการนี้ รมว.ศึกษาธิการ ได้มอบนโยบายเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษา ดังนี้

1 สภาพปัญหาของอาชีวศึกษาในปัจจุบัน

- จำนวนผู้เรียนลดลง อันเนื่องจากภาพลักษณ์ของอาชีวะ การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา และค่านิยมการมีใบปริญญา

- ความไม่เพียงพอของการผลิตกำลังคน ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ขอให้ สอศ. หรือและร่วมมือกับภาคเอกชน/ สถานประกอบการในการจัดทำแผนการผลิตกำลังคนและการเรียนการสอนอาชีวศึกษาร่วมกัน

- มาตรฐานสถานศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากแต่ละแห่งมีปัจจัยและศักยภาพแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นจำนวนครู ความขาดแคลนครูที่จบตรงสาขา การพัฒนาครู ความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นต้น จึงต้องนำข้อขัดข้องเหล่านี้มาพิจารณา เพื่อให้ความช่วยเหลือเท่าที่สามารถดำเนินการได้ต่อไป

- หลักสูตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ขณะนี้มีหลายสาขาที่เป็นหลักสูตรใหม่และเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น หุ่นยนต์ โมเดิร์นฟาร์ม ซึ่งจะต้องมีการทบทวนหลักสูตรใหม่มีความทันสมัยมากขึ้น

- การจัดสรรงบประมาณ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560 เป็นต้นไป จะมีการทบทวนวิธีการของงบประมาณของทุกแห่งทุกสำนัก โดยจะต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ ตัวชี้วัด ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนมาเสนอ เพื่อให้การของงบประมาณสอดคล้องและเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้จะนำข้อมูลการของงบประมาณปีที่ผ่านมาหรือก่อนหน้านี้นี้มาเป็นข้อมูลในการพิจารณาด้วย

- การบริหารจัดการการอาชีวศึกษา ที่ผ่านมากลับเคลื่อนจากส่วนกลางไปยังภูมิภาคต่างๆ มีกลไกเพียงอย่างเดียวคือ เลขานุการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงต้องการศึกษาว่าการบริหารเช่นนี้เป็นวิธีการที่ดีหรือไม่อย่างไร และจะดีกว่าหรือไม่หากจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องประสานงานทั้งสองส่วนให้มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น

2 นโยบายด้านการอาชีวศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ 9 ข้อ

- การสร้างภาพลักษณ์อาชีวศึกษา ที่จะช่วยส่งเสริมให้มีผู้สนใจเรียนอาชีวศึกษามากขึ้น ซึ่งที่ผ่านมา สอศ. ได้จัดทำสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ให้สังคมรับรู้ถึงภาพลักษณ์ที่ดีอย่างต่อเนื่องผ่านสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ หนังสือ เพลง การจัดโรดโชว์ เป็นต้น อย่างไรก็ตามเห็นว่าควรมีการทบทวนการศึกษาต่อเนื่องระดับปริญญาตรีอีกครั้ง เพื่อส่งเสริมให้เด็กมาเรียนอาชีวะมากขึ้นและเป็นการสร้างโอกาสในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีด้วย ซึ่งจะต้องมีการหารือกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ถึงความเป็นไปได้ในการผลักดันเรื่องนี้ต่อไป

ส่วนการแก้ไขปัญหาทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาอาชีวะ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่และมีผลกระทบต่อสังคมเช่นนี้ นายกรัฐมนตรีให้ความสนใจมาก จึงขอให้ผู้อำนวยการต้องลงไปเผชิญหน้าและดูแลปัญหาด้วยตนเอง ไม่ควรส่งหรือปล่อยให้รองผู้อำนวยการหรือครูที่รับผิดชอบลงไปดูแล รวมทั้งจะต้องหาช่องว่างของมาตรการต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานตามมาตรการได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพต่อไป เพื่อจะให้เห็นรายละเอียดของปัญหา โดยกล่าวว่าย่าว่าปัญหาการรับน้องของอาชีวะมีมานานแล้ว แต่การจะแก้ปัญหาให้กับเด็กไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะยังอยู่ในช่วงวัยที่มีวุฒิภาวะน้อย แต่มีพลังที่ต้องการจะปลดปล่อยมาก จึงเป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องช่วยเหลือให้เขาสามารถปลดปล่อยพลังในทางที่ถูกที่ควร

- ทวิภาคี ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษากับภาคเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษา และจากการหารือกับประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลกำลังคนด้านอาชีวศึกษาเมื่อเร็วๆ นี้ พบว่าทวิภาคีเป็นอีกกรอบหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาตรงกับความต้องการของภาคเอกชน ซึ่งสร้างความพึงพอใจให้กับภาคเอกชนเป็นอย่างมาก ในขณะที่ตัวนักเรียนและผู้ปกครองก็มีความสุขไปด้วย

นอกจากนี้ ยังได้รับเสียงสะท้อนจากภาคเอกชนถึงข้อขัดข้องของระบบลดหย่อนภาษี จึงรับที่จะหารือและประสานกับกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ในขณะที่ตัวนักเรียนก็ได้อบรมความรู้และหาประสบการณ์ที่เกี่ยวของต่อไป ในขณะที่ตัวนักเรียนก็ได้อบรมความรู้และหาประสบการณ์ที่เกี่ยวของต่อไป

ดังนั้น เมื่อผลการจัดการอาชีวศึกษารูปแบบทวิภาคีมีผลตอบรับที่ดีต่อทั้งสองฝ่าย จึงเห็นควรให้มีการขยายผลให้มากขึ้น โดยขอให้ผู้บริหารอาชีวศึกษาดำเนินการเรื่องนี้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้อาจนำผลของความร่วมมือทวิภาคีเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการประเมินผู้อำนวยการตามบริบทของวิทยาลัยแต่ละแห่ง

- ทวิศึกษา หรือการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่ง สอศ.สามารถดำเนินงานได้เป็นอย่างดี และมีนักเรียนสนใจสมัครเข้ารวมโครงการเกินเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยในปีการศึกษา 2559 จะมีนักเรียนในสังกัด สช. เขารวมนำร่องอีกกว่า 5,000 คน ทั้งนี้ได้เน้นย้ำถึงคุณภาพทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพ พร้อมทั้งให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการควบคู่ไปด้วย

- การส่งเสริมอาชีวศึกษาให้มีความเป็นเลิศเฉพาะทาง ซึ่ง สอศ.ได้ทำการคัดเลือกสถานศึกษานำร่องในการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2559-2560 รวม 12 แห่ง ในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้านการส่งเสริมการลงทุนในซูปเปอร์คลัสเตอร์อุตสาหกรรมต่างๆ อาทิ ด้านอาหาร ดานปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ ดานอาหาร ดานแม่พิมพ์และชิ้นส่วนยานยนต์ ดานท่องเที่ยวและการโรงแรม ดานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยในอนาคตกระทรวงศึกษาธิการจะขยายผลในสาขาวิชาใหม่ที่เป็นความต้องการมากขึ้น เช่น ระบบราง โมเดิร์นฟาร์ม เป็นต้น ทั้งนี้ได้มอบให้ สอศ.จัดทำรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานเรื่องนี้ เพื่อนำเสนอในการประชุมคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาระบบอาชีวศึกษา (ซูปเปอร์บอร์ดการศึกษา) ครั้งต่อไปด้วย

- การยกระดับอาชีวศึกษาสู่สากล มีความต้องการที่จะยกระดับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาไทยให้เป็นศูนย์กลางการอาชีวศึกษาของอาเซียนให้ โดยได้มีแนวทางที่จะดำเนินการในหลายส่วน ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งสถานศึกษาที่เป็นความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ดังเช่นโรงเรียนเทคนิคไทย-เยอรมัน การพัฒนาบุคลากรรองรับการคมนาคมขนส่งระบบราง การยกระดับภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของเด็กอาชีวชนนอกเหนือจากศัพท์เทคนิคต่างๆ ที่จะช่วยเพิ่มโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีแนวคิดที่จะยกระดับภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาในรูปแบบการสอบเพื่อจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้วย ซึ่งขณะนี้องค์กร นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รมช.ศึกษาธิการ หารือกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

- กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ได้มอบให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาทุกแห่งสนับสนุนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยจับคู่กับโรงเรียนในพื้นที่ โดยเน้นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ได้มีโอกาสฝึกกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมทั้ง 4H หรือกิจกรรมที่ฝึกปฏิบัติ/เรียนรู้ หรือกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ เพื่อให้เด็กได้รู้จักตัวเอง และหากเด็กเกิดความชอบ ก็จะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยเพิ่มผู้เรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม หากมีผู้บริหารโรงเรียนใดไม่ยอมให้สถานศึกษาของอาชีวศึกษาเข้าไปแนะแนวเรื่องการศึกษาต่อ ขอให้รายงานให้ รมว.ศึกษาธิการทราบโดยตรง

- การฝึกอาชีพระยะสั้น ซึ่งสถานศึกษาในสังกัด สอศ.ทั้ง 421 แห่งทั่วประเทศ ได้ร่วมกันจัดการฝึกอบรมให้กับประชาชนจำนวนกว่า 1 ล้านคน

โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นในประเภทวิชาขาดแคลน เช่น วิชาอุตสาหกรรม วิชาบริหารธุรกิจ วิชาศิลปกรรม วิชาคหกรรม วิชาเกษตรกรรม มีการต่อยอดทักษะอาชีพเดิม และพัฒนาทักษะเสริมอาชีพที่ 2 นอกจากนี้มีแผนที่จะจัดอบรมภาษาอังกฤษร่วมกับภาคเอกชนให้กับผู้ทำงานอยู่ในระบบแรงงานแล้วด้วย

- นโยบายด้านการเงิน ขออย่าเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณว่า ไม่ควรใช้งบประมาณแบบหารยาว แต่จะต้องใช้งบประมาณอย่างมีเหตุมีผลและคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ก่อนที่จะมีการจัดสรรงบประมาณ โดยหลักๆ คือต้องตอบโจทย์ปัญหาและมีผลลัพธ์ที่ชัดเจน

ดังนั้นจึงขอให้มีการทบทวนการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดการอาชีวศึกษาตามแนวทางนี้ต่อไป

- ทุนการศึกษา ขณะนี้ สอศ. มีทุนการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาจากหลายแหล่ง ทั้ทุนของภาครัฐและภาคเอกชนให้การสนับสนุน ทุนในโครงการทุนช่างเทคนิคและบัณฑิตนักปฏิบัติ (TTS) จึงต้องการให้จัดสรรทุนโดยคำนึงถึงสาขาวิชาที่ขาดแคลนเป็นลำดับแรก เพื่อส่งเสริมให้มีกำลังคนอาชีวศึกษาไปช่วยพัฒนาขับเคลื่อนประเทศได้มากขึ้น

รุมว.ศึกษาธิการ ขอให้เลขาธิการ กอศ. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทั้ง 9 นโยบายที่ให้ไว้ในวันนี้อย่างใกล้ชิด และรายงานผลให้ทราบเป็นระยะ เพื่อจะไดรรวมกันแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

3 นโยบายการทำงานของผู้บริหาร สอศ.

- ขอให้ผู้บริหารทุกคนในฐานะที่ทั้งผู้บังคับบัญชา (Commander) ผู้นำ (Leader) และผู้บริหารระดับสูง (CEO) ที่กำกับดูแลและบริหารงานสถานศึกษา จะต้องมีความรู้และเข้าใจนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่างถ่องแท้ ตลอดจนนโยบายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา เพราะต้องทำงานและประสานความเชื่อมโยงกัน รวมทั้งมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศด้วย

- ขอให้มีการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อทบทวนการทำงานของตนเองว่ามีจุดแข็ง-จุดอ่อน-อุปสรรค-โอกาส อย่างไรบ้าง เพื่อนำมาวางแผนแก้ไขปัญหาในแต่ละเรื่องให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

- การประเมินสถานศึกษาอาชีวะภาครัฐและเอกชน ได้ย้าถึงการประเมินผู้บริหารสถานศึกษาว่า ไม่ควรเป็นแบบ “ตัดเสื้อตัวเดียวใส่เหมือนกันทุกคน” อีกต่อไปแล้ว โดยขอให้การประเมินคำนึงถึงปัจจัยและบริบทของสถานศึกษาด้วย ทั้งนี้ได้ขอให้ผู้บริหารเขียนข้อเสนอแนะ ความต้องการ และปัญหาอุปสรรคในการทำงานต่างๆ ตลอดจนวิธีการส่งเสริมผู้อำนวยความสะดวกที่ดีและเก่ง และลงโทษคนไม่ดี พร้อมทั้งรวบรวมส่งมาให้ รุมว.ศึกษาธิการ เพื่อวิเคราะห์ปรับปรุงการทำงาน สนองความต้องการ และประสานให้ความช่วยเหลือต่อไป

ที่มา [ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ วันที่ 2 ธันวาคม 2558](#)